

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 25C/179/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414211389
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2016:1414211389.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred samosudcom JUDr. Petrom Kalatom, v právnej veci navrhovateľa: H. L., narodený 5. 6. XXXX, bytom W. XX, XXX XX W., zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária VOZÁR, s.r.o., so sídlom Trenčianska 56/D, Bratislava, proti odporcovi: F. L., narodený 9. 2. XXXX, bytom T. Jazero 8, XXX XX W., zastúpený opatrovníkom: N. L., bytom T. U. 8, XXX XX W., o zrušenie vyživovacej povinnosti, takto

rozhodol:

Súd návrh zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaním doručeným súdu 24. 5. 2014 domáhal zrušenia svojej vyživovacej povinnosti, ktorú má voči svojmu synovi, F. L., narodenému 9. 2. XXXX. Svoj návrh odôvodnil skutočnosťou, že F. L. od 9. 2. XXXX poberá invalidný dôchodok. Zároveň navrhovateľ uviedol, že sa stará o manželku Y. L., zdravotne postihnutú, ktorá je z dôvodu zdravotného stavu bez zamestnania.

K návrhu sa vyjadrila podaním doručeným súdu 18. 12. 2014 opatrovníčka odporcu, jeho matka, N. L.. Vo svojom vyjadrení uviedla, že s návrhom nesúhlasí, poukázala na obmedzenia v súvislosti so zdravotným stavom odporcu, ako aj na náklady, ktoré si vyžaduje starostlivosť o odporcu (pobyt v DSS, zabezpečenie prevádzky motorového vozidla, strava, oblečenie, lieky, zdravotné pomôcky) a zároveň uviedla svoje majetkové pomery, podľa ktorých je samoživiteľkou, spláca úver, dve pôžičky, býva s odporcom v rodičovskom dome spolu so svojimi súrodencami a matkou. Priložila tiež rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ktorým bol odporcovi priznaný invalidný dôchodok. Po výzve súdu v podaní doručenom súdu 12. 2. 2015 uviedla svoje majetkové pomery, podľa ktorých vlastní predmety osobnej potreby, televízor, notebook, nevlastní iný hnutelný ani nehnuteľný majetok, je rozvedená, býva so synom (odporcom) v rodinnom dome u brata, nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, doložila potvrdenie o príjme priemerne 676,62 € mesačne - zamestnávateľ Univerzitná nemocnica Bratislava, má príjem v súvislosti s kompenzáciou na prevádzku motorového vozidla vo výške 33,09 € mesačne, mesačné výdavky spočívajúce vo záväzkoch má v sume približne 256,22 € mesačne, náklady na mobilný telefón vo výške 33,34 € mesačne, DSS vo výške 81,76 € mesačne, životná poisťka odporcu 19,10 € mesačne a 6,17 € mesačne, jej životná poisťka 32,28 € mesačne, náklady na prevádzku motorového vozidla vo výške 100 - 150 € mesačne, spoluúčasť na chode domácnosti približne 150 € mesačne (elektrina, plyn kúrenie, daň z nehnuteľnosti), mesačné sporenie pre odporcu vo výške 100 € na sporiaci účet odporcu a ostatné výdavky na v súvislosti s chodom domácnosti a starostlivosťou o odporcu bez špecifikácie ich výšky (strava, lieky, ošatenie, obuv, ortopedické pomôcky, plienky, výlety, povinné zmluvné poistenie automobilu každé tri mesiace, hygienické potreby a špeciálna kozmetika potrebná v súvislosti s celotelovým ekzémom odporcu).

Navrhovateľ doručil 25. 5. 2015 podanie označené ako doplnenie návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti, v ktorom odôvodnil podanie návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti skutočnosťou, že odporcovi bol po dosiahnutí plnoletosti priznaný invalidný dôchodok vo výške 310,30 € mesačne, čo dokladoval rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo 7. 5. 2014, pod č. 960 209 1015 0. Zároveň uviedol, že podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sa samé živiť, pričom v niektorých prípadoch môže nastať situácia, že takýto stav nenastane nikdy - napr. v prípade ťažkej invalidity dieťaťa. Odporca ďalej uviedol, že v takomto prípade štát cez sociálny systém a jeho dávku invalidného dôchodku, kompenzuje neschopnosť, resp. nemožnosť invalidnej osoby cez vlastné príjmy samostatne si uspokojovať svoje potreby a invalidný dôchodok nahrádza príjem zo zárobkovej činnosti tam, kde zárobková činnosť nemôže byť z dôvodu zdravotného postihnutia vykonávaná. Uviedol tiež, že výška invalidného dôchodku (prípadne spolu s ostatnými sociálnymi dávkami, ktoré je možné poberať súčasne) musí byť stanovená tak, aby zabezpečila základné potreby invalidného dôchodcu. Skutočnosť, že odporca poberá invalidný dôchodok vo výške 4,2 násobne prevyšujúcej vyživovaciu povinnosť odporcu za tak závažnú zmenu pomerov, ktorá podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine zakladá zrušenie navrhovateľovej vyživovacej povinnosti, v opačnom prípade by k zániku vyživovacej povinnosti navrhovateľa došlo až smrťou navrhovateľa alebo odporcu. Navrhovateľ priložil k vyjadreniu rozsudok Krajského súdu v Bratislave spis. zn. 11 CoP/545/2013 z 28. 1. 2014, ktorý v odvolacom konaní potvrdil správnosť rozhodnutia okresného súdu, keď tento súd zrušil vyživovaciu povinnosť dňom vzniku nároku na invalidný dôchodok. Pokiaľ ide o doklady preukazujúce jeho osobné a majetkové pomery odkázal na trestný spis vedený pod sp. zn. 2T/162/2014 na Okresnom súde Bratislava IV, ktorý navrhol pripojiť a ktorý súd aj pripojil.

Na súdnom pojednávaní konanom 22. 3. 2016 právny zástupca odporcu vyjadril názor, že došlo k významnej zmene pomerov od určenia výživného súdom, nakoľko odporcovi bol priznaný invalidný dôchodok v sume 310,30 eur mesačne. Vyjadril tiež názor, že starostlivosť o odporcu prevzal štát a od navrhovateľa nemožno očakávať, že výživné bude uhrádzať do smrti a aj vzhľadom na skutočnosť, že odporca poberá aj iné dávky, príspevok na sociálnu službu a príspevok na kompenzáciu, navrhol zrušiť vyživovaciu povinnosť navrhovateľa.

Opatrovníčka odporcu uviedla, že príspevok na sociálne služby poberá jej matka, stará mama odporcu a z príspevkov na kompenzáciu poberá odporca len príspevok na prevádzku motorového vozidla. Pred pojednávaním hovorila s navrhovateľom o predmete konania, pričom hovorili o tom, že doplatí dlžné výživné a zvyšok bude na jeho dobrovoľnom rozhodnutí, nakoľko jej príjmy a príjmy odporcu nepostačujú na náklady odporcu.

Navrhovateľ uviedol, že sa s opatrovníčkou odporcu dohodol, že doplatí dlžnú sumu na výživnom a podľa svojich možností bude výživné uhrádzať. Súčasný príjem má 680 €, pričom sa plánuje presťahovať mimo W. (do S.), kde má mať pracovný pohovor a nevie, aký bude jeho príjem. Z dlžného výživného, ktoré prestal uhrádzať vo februári 2014, doposiaľ neuhradil nič. Sumu dlžného výživného okolo 1.825,75 eur je schopný splatiť v priebehu polroka, v 6. splátkach.

Na výzvu právneho zástupcu navrhovateľa, aby sa opatrovníčka odporcu vyjadrila, či súhlasí so zrušením vyživovacej povinnosti navrhovateľa vzhľadom na ich dohodu o zrušení vyživovacej povinnosti, opatrovníčka odporcu uviedla, že súhlasí so zrušením vyživovacej povinnosti za predpokladu, že bude uhradené dlžné výživné.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 63 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu,

predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

Podľa § 63 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

Podľa § 65 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 66 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, deti, ktoré sú schopné samy sa živiť, sú povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to potrebujú.

Podľa § 78 ods. 1 (veta prvá) Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 154 ods. 1 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov vzniká nárok na invalidný dôchodok fyzickej osobe, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a ak má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok vzniká najskôr dovŕšením 18 rokov veku.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/447/20160102>> a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/447/20160102>> príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje

- a) mieru funkčnej poruchy,
- b) vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie,
- d) návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- e) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu,
- f) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo či má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí,
- g) termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak ho určí posudkový lekár,
- h) odôvodnenie komplexného posudku.

Podľa § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok.

Na základe zistení v konaní je nesporné, že o plnoletého odporcu sa naďalej stará jeho matka, ktorá je opatrovníčkou odporcu a ktorej so starostlivosťou o odporcu pomáha aj jej matka. Odporca žije so svojou matkou v spoločnej domácnosti, pričom navrhovateľ sa ku dňu rozhodnutia súdu žiadnym spôsobom nezúčastňuje na osobnej starostlivosti o odporcu a vzhľadom na jeho zámer odsťahovať sa z miesta bydliska odporcu to nemožno ani očakávať.

Okrem rozhodnutia, ktorým bol odporcovi priznaný invalidný dôchodok, súd vzal do úvahy aj komplexný posudok zo dňa 12. 3. 2009 č. 2009/232/LH, podľa ktorého odporca má zníženú orientačnú schopnosť sa samostatne premiestňovať v dôsledku narušenia duševných funkcií, nedokáže sa prepravovať v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy osôb, v dôsledku čoho je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, má narušenú schopnosť komunikácie v dôsledku poškodenia duševných funkcií, v dôsledku čoho je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, má obmedzenú schopnosť zabezpečiť si úkony v oblasti sebaobsluhy, úkony starostlivosti o svoju domácnosť a obmedzenú schopnosť pri realizovaní základných sociálnych aktivít, v dôsledku čoho je odkázaný na opatrovanie. V dôsledku uvedených obmedzení boli odporcovi priznané peňažné príspevky

v súvislosti s kompenzáciou zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a v súvislosti potrebou opatrovania odporcu.

Vzhľadom na vážny zdravotný stav odporcu, ktorý si vyžaduje zvýšenú starostlivosť nie je možné očakávať pokles výdavkov spojených so starostlivosťou o jeho osobu. Zároveň je z predložených listín a vyjadrení zjavné, že u odporcu nenastala schopnosť samostatne sa živiť. Skutočnosť, že získal dosiahnutím dospelosti nárok na priznanie invalidného dôchodku tento záver nemení. Je tiež možné konštatovať, že v prípade, že schopnosť odporcu samostatne sa živiť nenastane nikdy, môže za týchto okolností s ohľadom na ostatné pomery trvať vyživovacia povinnosť rodiča vo vzťahu k odporcovi. Vznik a existencia vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sa nedá vylúčiť a ani obmedziť dohodou a akékoľvek dohody takéhoto charakteru by boli vzhľadom na rozpor so zákonom absolútne neplatné. Súd mal za to, že určené bežné výživné rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 5C/60/02 - 20 zo dňa 4. 4. 2003 právoplatným dňa 22. 5. 2003 v sume vtedy 2.200 SK mesačne, dnes 73,03 mesačne pomôže naďalej zabezpečiť plnoletému dieťaťu potrebnú hmotnú a kultúrnu úroveň odporcu, s poukazom na možnosti a schopnosti navrhovateľa a potreby odporcu. Je potrebné tiež upozorniť, že vyživovacia povinnosť nebola od právoplatnosti citovaného rozsudku nijako menená a ostala v pôvodne priznanej výške napriek dĺžke obdobia od rozhodnutia súdu.

S ohľadom na uvedené skutočnosti priznanie invalidného dôchodku odporcovi nie je možné bez ďalšieho dôvodiť ako schopnosť odporcu sa samostatne živiť a tiež nie je adekvátna argumentácia zmeny pomerov skutočnosťou, že priznaný invalidný dôchodok odporcu násobne prevyšuje súdom určenú vyživovaciu povinnosť navrhovateľa.

Nie je možné stotožniť sa s tvrdením navrhovateľa, resp. jeho právneho zástupcu, podľa ktorého zodpovednosť za výživu odporcu prevzal po priznaní invalidného dôchodku štát. Naopak, práve s ohľadom na skutočnosť, že odporca je invalidným s mierom poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 70 % a v súvislosti s jeho zdravotným stavom je potrebné kompenzovať jeho obmedzenia, práve preto je dôvodné, aby sa navrhovateľ naďalej podieľal vyživovacou povinnosťou na uhrádzaní životných potrieb odporcu.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Vzhľadom na skutočnosť, že úspešnému odporcovi v konaní trovy nevznikli, súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, dvojmo, na Okresnom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.